

for at opponere, at jeg taler. Det var forresten meget slaende sagt, at ogsaa Humsret kunde gjøre sig gjældende, naar der var Spørgsmaal om Bevillinger, og jeg antager, at den nuværende høitærede Regjering føler, at Humsret ikke altid er godt; men jeg har netop troet, at Humsret ligeoverfor den høie Regjering har en meget stor Indflydelse. Endnu skal jeg kun tillade mig at gjøre en lille Bemærkning. Ingen af dette Things Medlemmer, intet Medlem af Repræsentationen og vel kun en ringe Del af Befolkningen kunne friggjøre sig for en Gang imellem, — ja, jeg kunde sige: i denne Tid næsten hver Dag — at gjøre sig det Spørgsmaal: Hvoraf kommer dog den politiske Strid og Kamp, som for nærværende Tid er i det lille Danmark; hvoraf kommer det, at det lille, danske godmodige Folk fører en indre Riv og Strid, hvoraf kommer det, at den høitærede Regjering har det saa trangt med at faae sine Bevillinger fremmede? Ja, det Spørgsmaal kan man ikke saadan løse til at besvare; men jeg vil dog tillade mig efter min Anskuelse at paavise nogle Træk i den sidste Tids politiske Historie. Det mangler ikke, kan jeg gjerne sige, paa Forhaanelser fra nogen af Siderne: de blive øfte ned, de komme som Hagelbygger; men dette irriterer og sætter Sindet i Bevægelse, hvad der ikke er skult for Nogen, og det var derfor ønskeligt, om det kunde stoppe, i det Mindste for en meget stor Del. Den politiske Stilling herhjemme er for saa vidt forskjellig fra Ublandets, som det i det lille Danmark er den rolige Landbefolkning, Almuens, der i Almindelighed — der kan jo være Undtagelser — er konservativ af Natur, som for nærværende Tid støtter Oppositionspartiet. Det er et Særsyn; men naar vi se næiere til, er det ikke saa underligt endda. For adskillige Aar tilbage, men da i Særdeleshed for 4 Aar siden, i 1872, ved et Folkethingsvalg, begyndte det allerede at lyde rundt omkring og ikke mindst paa adskillige Valgtribuner fra adskillige høitstaaende Mænd, deriblandt ogsaa fra den daværende Confeilpræsident paa hans Tribune, at det var i Grunden ligegyldigt, hvad den almindelige Valgret ved den Leilighed sagde, det vilde ikke blive taget i Betragtning; den almindelige Valgret skulde ikke saaledes staa ved Styret; det maatte Ingen gjøre Regning paa. Nu vil det let ses, og det maa da ogsaa erkjendes af billigtænkende og rettænkende Mænd, at enhver Almuesmand, som har den mindste Forstand paa, hvad den nuværende Grundlov hjemler, har den Opfattelse, at, naar han kaldes til at udføre en af de helligste, bedste og største Borgerpligter, nemlig den almindelige Valgret, maa den have nogen Betydning. Den almindelige Mand kan naturligvis i sin Enfoldighed ikke forstaa, hvordan man, skjøndt der staar tydelig skrevet i Grundloven og Valgloven, hvad Valgret han har, og hvordan den skal udøves, med det Samme kan sige til ham:

denne Valgret faar ikke Stort at betyde. Denne Tale begyndte meget skarpt i 1872; og den er bleven fortsat med endnu større Kraft og er ikke mindst kommen under Overveielse efter den 25de April. Efterat den almindelige Valgerbefolkning har stoffedes som ingensteds tidligere ved Valgurnen, og efterat den almindelige Valgret har udnævnt et meget stort Antal Mænd til at tage Sæde i Folkethinget, saa siger den daværende og den nuværende Regjering: det nytter ikke, Gødens Anskuelse ere feilagtige; der er et Thing ved Siden af Folkethinget, som I ogsaa skulle respektere, og der er Regjeringen, der er tre Faktorer. Vel, det benægter jeg ikke, men jeg taler fra Almueændens Standpunkt, og saa siger jeg: Ingen maa forundre sig over, at Striden i denne Tid er bleven stærkere og stærkere og vil blive fortsat. Og naar vi nu om kort Tid komme til det Punkt, at vi muligvis kunne faae meget ondt ved at komme tilrette om en Finanslov, saa kommer den almindelige Valgerbefolkning og siger: hvordan i Alverden hænger det sammen? der staar med tydelige og klare Ord i Grundlovens § 49, at ingen Skatter maa opkræves, som ikke ere vedtagne paa Finansloven. Nu er det jo ikke vist, at nogen Regjering vil gaa imod denne Bestemmelse, jeg haaber, det aldrig skal ske, jeg haaber, det skal gaa anderledes, men det er kun en Forklaring, jeg giver af, hvorfor Ingen maa forundre sig over, at Striden føres bittert. Naar det, Folket betragter som sine allerbedste Rettigheder, trædes under Fødder, maa der komme Strid og Kamp. En Mening er en Mening, lad den end være seilagtig, den bliver dog en Mening, indtil der kommer Oplysninger frem, som forandre denne Mening. Det Spørgsmaal, jeg nævnte, gjøres stadig og daglig, og nu begynder det Spørgsmaal at gjøre sig gjældende: hvad vil der ske, naar vi ingen Finanslov faae vedtaget før den 1ste April. Vi se jo, hvorledes Tønen bliver angiven fra den Side, der betegnes som Høire, hvorledes Pressen, hvorledes adskillige Høiremænd udtale sig, ja hvorledes endogsaa, som jeg nævnte før, en af de nuværende Ministre har udtalt, at provisoriske Finanslove ere lovlige; men saa begynder Folket for Alvor at dimle. Jeg vil nu slutte med at udtale det Ønske og det Haab, at det aldrig skal komme dertil.

J. Andersen: Jeg skylder at berigtige en Fortællelse fra igaar, idet jeg er bleven gjort opmærksom paa, at jeg skal have paastaet, at Rjøbenhavn's Kommune fik den gamle Theaterbygning. Det kunde naturligvis aldrig falde mig ind at mene det, min Mening var, at Kommunen fik den gamle Theaterplads og Grund. Bygningen vidste jeg meget godt skulde sælges til Nedbrydning — det staar, saavidt jeg veed, allerede i Theaterlovens § 1. Jeg erindrer dog ikke, hvem der blev Rjøberen, men jeg kan tydelig er-